

[Svend Auken]

sig ansvar for forhandlingerne. Har man egentlig kendt mage? Da udenrigsministeren vendte tilbage, blev der pustet endnu mere til bålet, og så skete det fatale: Glemte var alle tilsagn om indgreb over for skattefrie avancer; i stedet kom der en række ultimative statsministerudtalelser direkte vendt imod Socialdemokratiet. På Marienborg tilbød man os i tirsdags indgreb mod skattefiduser til nogle få millioner kroner, selv om der bevisligt skattefrit tjenes milliardbeløb i Danmark i kraft af disse fiduser. Det var en hån, ikke så meget mod os i Socialdemokratiet som mod befolkningen og det samarbejdende folkestyre. Da statsministeren i stedet for at tage til genmæle mod Venstrefolks mistænkeliggørelse og over for en regeringspartner, jeg synes illoyale optræden, opstillede nye ultimative krav til Socialdemokratiet, så brast forligsråden og også vores tro på, at det overhovedet kunne nytte at fæste lid til KVR-regeringens forhandlingsevne.

Helt tydelige blev regeringens hensigter, da statsministeren allerede inden Marienborgmødet i tirsdags bekendtgjorde, at han ville lægge alle regeringens forslag ned i folketings salen. Får vi nu statsministerens folketingsvalg, må der rettes en stærk appel til vælgerne om at give Danmark en handlekraftig flertalsregering, hvor negative kræfter ikke har vetoret, som tilfældet er i den nuværende regering. Selvfølgelig står vi i Socialdemokratiet ved vores tilbud om en 1-årig løsning med finanslov, uddannelse og skattelettelser, hvorefter det næste år bruges til en samlet omlægning af skattesystemet med lavere trækprocenter for alle og brutto-skat, ligesom man kender det i de øvrige lande i EF. Men regeringen har ikke vist nogen interesse, endnu da, for denne konstruktive tanke.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at en regering har én styrke: Den kan sætte den politiske dagsorden. Egentlig er det imponerende, er det utroligt, at statsministeren har haft held til at gøre 6 pct.-skatten til det største samfundsproblem herhjemme. For os er skatteproblemer ikke ligegyldige; jeg tror ikke, der er et medlem af Folketinget, som ikke gerne vil være med til at bevilge lavere skatter, især når der er råd til det; men har vi ikke ret, når vi siger, at de store problemer i Danmark er den store arbejdsløshed, den manglende dynamik i dele af vores erhvervsliv, dårligt miljø og utrygheden hos tusindvis af familier, som ikke kan klare deres bo-

ligudgifter, som måske har mistet deres arbejde, eller som frygter, at de skal miste deres arbejde, eller som er ramt af ventelisterne på sygehusene? Sammen med de store internationale udfordringer håber jeg at de virkelige problemer herhjemme efter et mislykket år med den nuværende regering vil stå i forgrunden i den politiske debat.

Med disse fire beslutningsforslag ønsker Socialdemokratiet at give nok et bidrag til den nødvendige politiske afklaring og forandring.

Alt tyder i hvert fald på nuværende tidspunkt på, at statsministeren ønsker at udskrive valg om en uge. Det har jeg og andre sagt meget om. Hvis det kommer, synes jeg imidlertid, vi skal koncentrere os om Danmarks og danskernes problemer og den spændende, men usikre fremtid, der tegner sig for vort land, som vi alle uanset partifarve holder af. Socialdemokratiet ønsker samarbejde om problemerne. Et valg nu, hvis det kommer, kan bane vej for et virkeligt samarbejde nu, hvor mulighederne under KVR-regeringen synes udtømte.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Medlemmer af Folketinget Gert Petersen (SF), Ebba Strange (SF), Jes Lunde (SF), Aage Frandsen (SF), Gade (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Ingerlise Koefoed (SF), Rahbæk Møller (SF) og Bjørn Poulsen (SF) har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en social og grøn helhedsplan.

(Beslutningsforslag nr. B 26).

Mundtlig fremsættelse af forslag:

Formanden:

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til fru Ebba Strange, for at hun kan fremsætte det for hendes og flere andres vedkommende anmeldte forslag til folketingsbeslutning.

Ebba Strange (SF):

Da SF's politiske ordfører ikke kan være til stede i dag, skal jeg på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en social og grøn helhedsplan.

[Ebba Strange]

(Beslutningsforslag nr. B 26).

Baggrunden for forslagens fremsættelse netop nu er meddelelsen om, at de forhandlinger, der har været i de sidste par uger mellem regeringen og Socialdemokratiet, nu er afbrudt, og at regeringen har besluttet at lægge sine forslag til en helhedsløsning til debat i folketings salen. Det kan vi fra SF's side i øvrigt kun være tilfredse med, selv om vi anser det for at være en taktisk manøvre fra statsministerens side, at det sker netop nu. Vi mener, at det er på tide, at det kommer frem i fuld offentlighed, hvad forhandlingerne egentlig drejer sig om, og hvor parterne er uenige.

Det giver endvidere os, der repræsenterer partier uden for forhandlingerne, mulighed for at komme med i drøftelserne med vores synspunkter om, hvad der er de store og afgørende problemer i den aktuelle politiske situation.

Formålet med SF's beslutningsforslag er at vise, at regeringens fokusering på 6 pct.-skatten og marginalsatten for høje indkomster ikke afspejler Danmarks reelle problemer. Skatteomlægninger har kun mening, hvis de sættes ind i en overordnet politisk sammenhæng, og for høje marginalsatser er først og fremmest et problem for folk med meget lave indkomster.

SF ønsker med beslutningsforslaget at vise, hvordan Folketinget hurtigt og med stor effekt kan sætte ind over for de problemer, der eksisterer i Danmark i dag. Danmarks vigtigste problemer er massearbejdsløsheden, de tiltagende miljøproblemer samt de sociale skævheder.

SF's beslutningsforslag indeholder følgende punkter til løsning af disse problemer:

1. En omlægning af skattepolitikken, sådan at der i endnu højere grad, end regeringen foreslår, gribes ind mod de mange huller og fidusmuligheder, der eksisterer i skattesystemet. Det vil efter SF's forslag kunne give et samlet provenu på 5,3 mia. kr., samtidig med at det vil medvirke til et mere retfærdigt skattesystem. Mens højt lønede jamrer over deres marginalskatter, er huller og fiduser, der kun kan udnyttes af folk med høje indkomster, en hån mod alle lavtlønnede.

2. Indførelse af forureningsafgifter på udslip af kuldioxid og svovldioxid samt andre afgifter på ressourcospild og forurening.

Det er for SF helt ufatteligt, at miljøpolitikken ikke har spillet nogen som helst rolle i de

politiske drøftelser, der har fundet sted, og det til trods for at vi ved, ja, selv nogle af regeringens egne ministre ved, at hvis Danmark skal nedbringe sit bidrag til drivhuseffekten, er det nu, der skal sættes ind.

Danmark skal nu i lighed med andre industrialiserede lande til at tænke helt nyt, også når det gælder adfærdsregulerende afgifter. Det har miljøministeren i øvrigt for ganske nylig tilsluttet sig på internationalt plan.

3. Punktet handler om kompensation. Indførelse af forureningsafgifter kan komme til at ramme os alle. Derfor er det vigtigt, at der tænkes en social dimension ind i forslaget.

SF foreslår, at børnefamilier og lavindkomstgrupper får mere end fuld kompensation for forureningsafgifterne bl.a. ved en lav mælkeoms, en forhøjelse af børnechecken, nedsættelse af daginstitutionstaksterne samt en forhøjelse af det skattemæssige 3 pct.-fradrag.

4. Punktet handler om uddannelsespladser. Efter SF's opfattelse er uddannelse et af de allervigtigste områder for Danmark at sætte ind på netop nu. Vi foreslår oprettelse af 35.000 nye uddannelsespladser. Pladserne skal komme alle til gode, de arbejdsløse, også dem på kontanthjælp, dem, der allerede er i arbejde, men som har behov for efteruddannelse, samt dem, der simpelt hen aldrig har fået en plads i uddannelsessystemet. Det vil nedbringe arbejdsløsheden og give lønarbejderne bedre muligheder for at leve op til fremtidens krav på arbejdsmarkedet.

Uddannelse er et vigtigt element i SF's forslag til afskaffelse af massearbejdsløsheden, men derudover er det afgørende nødvendigt også at satse på en mere aktiv erhvervs politik.

5. er derfor en forstærket erhvervsindsats, herunder en styrkelse af forskningen. Efter SF's opfattelse bør erhvervs politikken målrettes, så den understøtter en økologisk ansvarlig udvikling af produktionen.

De forslag, SF lægger frem her, er målrettede til at træde i kraft i 1991, men af hensyn til miljøet og af hensyn til den sociale fordeling er der stor brug for at komme i gang med en langsigtet omlægning af skattepolitikken.

Derfor foreslår SF også, at regeringen nu iværksætter et udredningsarbejde med henblik på fra 1992 at gennemføre en omfattende skattereform. Den skal kort fortalt indeholde øgede afgifter på forurening og ressourcospild . . .

Formanden:

Må vi bede om ro i sidegangen. Jeg synes også, vi skal påhøre dette indlæg i rimelig tavshed, så vi kan høre, hvad der bliver sagt fra talerstolen.

Ebba Strange (SF):

... lukning af huller og fiduser i skattesystemet, afrapning af rentefradraget over 20 år, nedsættelse af moms på basale fødevarer og bøger samt forhøjelse af børnechecken og flere kompensationer til lavindkomstgrupper.

Der skal herefter sættes yderligere midler af til uddannelse, og endelig skal der indføres socialt retfærdige skattelettelser.

Med disse bemærkninger skal jeg overgive forslaget til folketingsbeslutning til Tingets velvillige behandling.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af sanktionerne over for Sydafrika.

Af Duetoft (CD) m.fl.

(Fremsat 24/10 90).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):**

Der er unægtelig sket meget i Sydafrika det sidste års tid. Siden præsident de Klerks historiske tale til det sydafrikanske parlament i februar i år har regeringen taget en række skridt, der skal skabe grundlag for forhandlinger med befolkningsflertallet om afskaffelse af apartheid og indførelse af et ikke-racedelt demokratisk samfund i Sydafrika.

ANC og andre oppositionsgrupper er lovliggjort. Et betydeligt antal politiske fanger er frigivet. Der er lavet en aftale mellem den sydafrikanske regering og ANC dels om tilbagevenden af sydafrikanske flygtninge fra udlandet, dels om frigivelse af de resterende politiske fanger.

Man bruger ikke længere bandlysning til at undertrykke oppositionen, og der er foretaget et midlertidigt stop for henrettelser. Generelt set er restriktionerne på pressens virksomhed ophævet, og undtagelsestilstanden er nu ophævet, senest i Natalprovinsen.

Og så begynder den sydafrikanske regering nu også at ændre selve grundlaget for raceadskillelsen, nemlig apartheidlovgivningen. Loven om raceadskillelse på offentlige steder, den såkaldte Separate Amenities Act, er allerede ophævet.

Sidst, men ikke mindst, har der været en række drøftelser mellem delegationer fra regeringen og ANC under ledelse af præsident de Klerk og ANC's vicepræsident, Mandela. Det er drøftelser, som har ryddet mange hindringer af vejen for endelige forhandlinger om Sydafrikas fremtid og om principperne for en ny forfatning.

ANC har ydet sit bidrag til at skabe grundlag for endelige forhandlinger ved at suspendere brugen af væbnet kamp som middel til at gennemføre politiske ændringer. Regeringen har bebudet, at den nu vil fremlægge forslag om afskaffelse af væsentlige dele af den resterende apartheidlovgivning, allerede når det sydafrikanske parlament træder sammen til februar. Det drejer sig om de såkaldte Lands Acts, der begrænser befolkningsflertallets ret til at eje jord uden for de sorte hjemlande, og den såkaldte Group Area's Act, der skal forhindre sorte i at bo i hvide beboelsesområder.

Men den sydafrikanske regering har hidtil afvist at ville foreslå ophævelse af den såkaldte Population Registration Act; man siger, at den udgør en del af forfatningen.

Denne lov er en vigtig del af apartheidpolitikken, fordi den indebærer registrering af befolkningen i de forskellige racegrupper.

Man må altså konstatere, at endnu er væsentlige dele af apartheidlovgivningen på plads. Dertil kommer, at der stadig findes politiske fanger i Sydafrika, og at der i de seneste måneder har kunnet konstateres en stigning i antallet af politisk motiverede interneringer uden retsag og uden dom.

Der er også uenighed mellem den sydafrikanske regering og ANC om gennemførelsen af den aftale, der er indgået om frigivelse af politiske fanger og repatriering af landflygtige. Derfor må man sige, at det fortsat er usikkert, hvor-